

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI WYŻSZEGO SEMINARIUM DUCHOWNEGO W PRZEMYŚLU W ROKU AKADEMICKIM 2015/2016

Sprawozdanie obejmuje działalność seminarium od dnia 24 września 2015 r., do dnia 22 września 2016 r., to jest do powrotu alumnów po przerwie wakacyjnej. Rok sprawozdawczy został uroczyście rozpoczęty 24 września 2015 r.

Ogłoszony przez papieża Franciszka Nadzwyczajny Jubileusz Miłosierdzia oraz 1050 rocznica chrztu Polski stały się dla Wspólnoty Seminaryjnej wyznacznikiem dla wielu inicjatyw o charakterze formacyjnym i naukowym realizowanych w naszym seminarium.

Szczególnym wydarzeniem w roku sprawozdawczym dla naszej wspólnoty było mianowanie ks. bpa Adama Szala – arcybiskupem, Metropolity Przemyśkim. Ingres nowego metropolity do Bazyliki Archikatedralnej miał miejsce 21 maja br. W sobotę 2 lipca 2016 r. w Bazylice Archikatedralnej, po raz pierwszy w Polsce, miał miejsce obrzęd nałożenia paliusza nowemu metropolicie, którego dokonał Nuncjusz Apostolski w Polsce, abp Celestino Migliore.

W tym miejscu, jako wspólnota seminaryjna, życzymy ks. abpowi Adamowi wszelkich Bożych łask potrzebnych do kierowania Kościołem w naszej Archidiecezji, zaś ks. Arcybiskupowi Józefowi dziękujemy za wieloletnią posługę w naszej diecezji i wszelką dobroć i życzliwość okazywaną wspólnocie seminaryjnej.

1. Stan osobowy Wyższego Seminarium Duchownego w Przemyślu

W okresie sprawozdawczym zarząd seminarium, który kierował pracą formacyjną, stanowili:

Rektor	ks. dr hab. Dariusz Dziadosz
Ojciec duchowny I	ks. dr Marek Wilk
Ojciec duchowny II	ks. dr Tomasz Picur
Ojciec duchowny III	ks. dr Jan Szelağ
Prefekt studiów	ks. dr Łukasz Jastrzębski
Prefekt I i Dyrektor Biblioteki	ks. dr Tomasz Hałas
Prefekt II	ks. mgr Wojciech Wojtas
Dyrektor administracyjny	ks. mgr Janusz Jakubiec

W rozpoczynającym się roku akademickim nominację prefekta w naszym seminarium otrzymał ks. dr Konrad Dyrda. Za posługę prefekta i wychowawcy dziękujemy ks. Wojciechowi Wojtasowi, który został mianowany proboszczem w Rakszawie Górnej i nadal pozostaje wykładowcą w naszym seminarium.

W roku sprawozdawczym w przededniu 93 urodzin – odszedł po wieczną nagrodę do Pana ks. prał. Stanisław Zarych (1922-2015), wieloletni proboszcz parafii pw. Świętej Trójcy w Przemyślu, prefekt, dyrektor administracyjny i profesor teologii dogmatycznej naszego Seminarium, archidiecezjalny duszpasterz trzeźwości i współorganizator Krucjaty Wyzwolenia Człowieka, kanonik honorowy Przemyskiej Kapituły Katedralnej. Niech Bóg da im wieczny odpoczynek.

W roku sprawozdawczym formację intelektualną w seminarium prowadziło 37 nauczycieli akademickich, w tym 6 samodzielnych pracowników naukowych (4 profesorów i 3 doktorów habilitowanych), 23 doktorów i 8 magistrów, w tym 6 *cum licentia theologica*. W Seminarium Duchownym pracowało 4 siostry ze Zgromadzenia Sióstr Rodziny Maryi oraz 23 pracowników świeckich.

Formację w seminarium w ubiegłym roku akademickim rozpoczęło 100 kleryków naszej archidiecezji. Na kursie pierwszym studia rozpoczęło 20 alumnów, na drugim 21, trzecim 6. Na roku czwartym studiowało 19, piątym 18, zaś na kursie VI studiowało 12 alumnów. Na dzień dzisiejszy w seminarium formuje się 89 alumnów. Kurs pierwszy liczy 10 alumnów, drugi 21, trzeci 17, czwarty 11, piąty 14, szósty 16. Na urloпах przebywa 9 alumnów.

2. Osiągnięcia w dziedzinie nauki

W roku sprawozdawczym ukazały się drukiem następujące publikacje książkowe autorstwa wykładowców naszego seminarium:

1. Autorskie:

- K. Bełch, *Na Jakubowej Drodze. Modlitewnik Pielgrzyma*, Wydawnictwo Archidiecezji Przemyskiej, Przemyśl 2016, ss. 283;
- M. Wolicki, *Podstawy psychoterapii*, Wydawnictwo Diecezjalne i Księgarnia w Sandomierzu, Przemyśl-Sandomierz 2015;
- M. Kapłon, *Diecezja przemyska w latach 1944–1964*, Rzeszów-Przemyśl, ss. 712.

2. Redakcje:

- *Czas miłosierdzia Bożego. Kazania pasyjne*. Biblioteka Pomocy Kaznodziejskich t. XXVI, red. J. Twardy, Przemyśl 2016, ss. 127;
- „*Biuletyn Katechetyczny*” 2016, nr 18, red. W. Janiga, Przemyśl 2016.

3. Współredakcje:

- *Jubileusz 25-lecia wznowienia działalności Caritas Archidiecezji Przemyskiej 1990 – 2015. Biuletyn okolicznościowy*, red. W. Burda, W. Siwak, Przemysł: Wydawnictwo Archidiecezji Przemyskiej, 2015;
- *Premisla Christiana*, t. XVI (2014/2015), red. ks. N. Podhorecki, ks. W. Siwak, Przemysł 2015.

Ponadto księża profesorowie naszego Instytutu zredagowali około 90 publikacji, artykułów naukowych i popularno-naukowych. Wykaz publikacji znajduje się w aneksie do niniejszego sprawozdania.

28 listopada wykładowca naszego seminarium ks. dr Tadeusz Bratkowski otrzymał stopień naukowy doktora habilitowanego na mocy uchwały Rady Wydziału Teologicznego Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Zwieńczeniem jego dotychczasowego dorobku naukowego jest praca habilitacyjna *Officium divinum de tempore w rękopiśmiennych antyfonarzach zakonów benedyktyńskich w Polsce od XV do XIX wieku*. Nadmienić należy, że ks. dr hab. Tadeusz Bratkowski uzyskał w tym roku również licencjat nauk teologicznych w zakresie katolickiej nauki społecznej, nadany 24 czerwca br. przez Radę Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Jana Pawła II w Krakowie.

Należy także wspomnieć, że w roku sprawozdawczym, płyta z kompozycją *Missa solemnis in B minor (h-moll)* Ignaza Rittera von Seyfrieda, nagrana m.in. przez przemyski Archidiecezjalny Chór „Magnificat”, pod dyrekcją wykładowcy naszego seminarium ks. dr. Mieczysława Gniadego, otrzymała Złotego Orfeusza, jedną z najważniejszych nagród muzycznych na świecie. Złote Orfeusze (OrphéesD’or) za najlepsze nagrania muzyki wokalne w różnych kategoriach przyznaje francuska Académie du Disque Lyrique, założona w 1958 roku. Ceremonia wręczenia laurów odbyła się 24 czerwca w Théâtre du Châtelet w Paryżu.

Ponadto 20 IX br. ks. prof. dr hab. Jan Twardy od Stowarzyszenia Homiletów Polskich otrzymał złoty medal – Zasłużony dla Homiletyki Polskiej. W uzasadnieniu wskazano na zasługi laureata: „dokonania naukowe w zakresie homiletyki, poszukiwanie nowych sposobów i form przepowiadania w kontekście współczesnych wyzwań, troskę o kształcenie homiletów i jakość przepowiadania słowa Bożego w Polsce”. Wszystkim księżom profesorom z całego serca gratulujemy.

Wykładowcy obok zajęć prowadzonych w Wyższym Seminarium w Przemysłu podejmowali także wykłady w innych ośrodkach naukowych. Do tego grona należeli: ks. dr hab. Dariusz Dziadosz wykładający na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim w Lublinie; ks. prof. dr hab. Marian Wolicki, prowadzący wykłady w Państwowej Wyższej Szkole Techniczno-Ekonomicznej w Jarosławiu; ks. dr Tadeusz Bratkowski wykladał na Uniwersytecie Rzeszowskim; ks. mgr Kazimierz Gadzała i ks. dr Tomasz Picur w Seminarium Duchownym we Lwowie oraz ks. dr Antoni Michno w Pań-

stwowej Wyższej Szkole Zawodowej im. Stanisława Pigonia w Krośnie. Osiągnięć naukowych naszym profesorom szczerze gratulujemy.

W roku sprawozdawczym zasób biblioteki był powiększany poprzez zakupy i dary. W ostatnim roku sprawozdawczym zakupiono 321 książek na sumę 11 215 zł. Na prenumeratę czasopism wydano w roku sprawozdawczym 6234 zł. Biblioteka otrzymuje również liczne periodyki w ramach wymiany międzybibliotecznej. Od osób duchownych i instytucji przyjęto w formie darów łącznie 1770 pozycji książkowych oraz liczne czasopisma. Ks. abp Józef Michalik przekazał księgozbiór w liczbie 1560 książek i czasopism. W roku sprawozdawczym Biblioteka przekazała w formie daru książki ze zbioru dubletów do Fundacji Godne Życie w Lublinie w liczbie 200 egzemplarzy.

Suma pozycji bibliotecznych pozostających do dyspozycji alumnów i wszystkich korzystających czytelników wynosi razem 143 358 pozycji.

3. Formacja ludzka w seminarium

Aby w każdym alumnie nowy człowiek mógł rozwijać się ku pełni potrzebne jest ukształtowanie dobrego fundamentu jakim jest dojrzałe człowieczeństwo. Chodzi o to, aby wszyscy odnawiali się duchem w swoim myśleniu i przyoblekli się w nowego człowieka (Ef 4, 23-24) i „nikt nie szukał własnego dobra, ale dobra bliźniego” (por 1 Kor 10, 24) Formacja ludzka stanowi zatem podstawę pracy formacyjnej przyszłych kapłanów. Ponieważ rodzina jest pierwszą i zasadniczą szkołą człowieczeństwa, w przebiegu tej formacji uwzględniono spotkania z rodzicami alumnów, którzy byli zapraszani do seminarium. W ramach tych spotkań przewidziano udział w Eucharystii oraz konferencję ojca duchownego i księdza rektora. W roku sprawozdawczym przeprowadzono 4 spotkania z rodzicami poszczególnych kursów: 18 września 2016 dla rodziców alumnów kursu I, 8 listopada dla kursu III, 24 stycznia 2016 kursu II, IV i V, 28 lutego dla rodziców diakonów. Oprócz tych spotkań rodzice alumnów gościli w seminarium duchownym z racji obłóczyn i święceń prezbiteratu swoich synów.

Drugim poziomem, na którym realizowana była formacja ludzka, było oddziaływanie przełożonych. Odbywało się to przede wszystkim poprzez przebywanie z wychowankami w wielu przestrzeniach życia seminarialnej wspólnoty. Przełożeni, a zwłaszcza wychowawcy, na przeprowadzanych konferencjach, rozmowach indywidualnych z alumnami podejmowali tematy dotyczące integralnego rozwoju osoby ludzkiej oraz kultury bycia, która przystoi stanowi duchownemu. Charakter wychowawczy, obok rekreacyjnego, miały też wspólne wyjazdy poszczególnych roczników: jeden w czasie roku akademickiego i jeden w czasie wakacji.

Trzecim poziomem, na którym realizowana była formacja ludzka, było przebywanie alumnów ze sobą. Wspólne mieszkanie, rekreacja, nie-

formalne spotkania, a nade wszystko wspólna praca, przyczyniały się do kształtowania coraz bardziej dojrzałych relacji międzyludzkich oraz formowania postawy odpowiedzialności za wspólne dobro, także w wymiarze materialnym.

Formacja ludzka była realizowana przez korzystanie z dóbr kultury i jej tworzenie. W roku sprawozdawczym alumni zaprezentowali kilka amatorskich przedstawień. Kurs I przygotował program artystyczny z racji Święta Niepodległości, kurs II sztukę pt. *Olimpiada*, która poruszała filozoficzny problem istnienia Absolutu – Boga; kurs III wykonał przedstawienie dla rodziców z racji obłóczyn, którego autorem był ks. prał. Zbigniew Suchy; kurs IV sztukę kabaretową pt. *Windą do nieba*; kurs V wieczór św. Mikołaja oraz kurs VI jasełka. Osiągnięcia literackie braci alumnów to przede wszystkim edycja seminaryjnego pisma „Communitas”. W roku sprawozdawczym ukazał się jeden numer pisma: *Miłosierni jak Ojciec*. Kulturę muzyczną w seminarium tworzy przede wszystkim chór seminaryjny i schola, którymi kieruje ks. dr hab. Tadeusz Bratkowski.

Człowiek to nie tylko duch, ale także ciało. Stąd w formacji ludzkiej nie można pominąć kultury fizycznej i sportu. Do dyspozycji alumnów była hala sportowa, siłownia oraz dwa boiska sportowe. Kurs I i II ma zorganizowane zajęcia z wychowania fizycznego. Alumni seminarium byli otoczeni opieką lekarza pierwszego kontaktu, stomatologa oraz logopedy.

4. Formacja duchowa – przyłgnięcie do Chrystusa

Szczytem i źródłem wszelkiego życia chrześcijańskiego i uprzywilejowanym miejscem formacji duchowej jest dla alumnów celebrowanie liturgii a zwłaszcza Eucharystii. Wspólnota seminaryjna uczestniczyła w codziennej Eucharystii sprawowanej pod przewodnictwem ojców duchownych i przełożonych, zaś w Eucharystii niedzielnej w bazylice archikatedralnej oraz w wielu uroczystych celebrowaniach sprawowanych pod przewodnictwem biskupów. W tygodniowej drodze formacyjnej przewidziana była jedna Msza św. koncelebrowana i jedna sprawowana w języku łacińskim. Cztery razy w tygodniu seminarium duchownie celebrowało liturgię godzin. Adoracja eucharystyczna, modlitwa różańcowa, *lectio divina* i nabożeństwa okolicznościowe stanowiły okazje do jednoczenia się całej wspólnoty ze Zbawicielem.

Sakrament pojednania i pokuty był dla alumnów komunią z Bogiem bogatym w miłosierdzie. W roku sprawozdawczym szafarzami miłosierdzia Bożego przez posługę sakramentalną byli ojcowie duchowni oraz spowiednicy: ks. Mieczysław Rusin, ks. Tadeusz Biały i o. Józef Balcerowiak OCD.

Ważnymi wydarzeniami w ubiegłorocznej drodze formacji duchowej były comiesięczne dni skupienia poświęcone tematyce Bożego miłosierdzia i głoszone przez ojców duchownych. Na zakończenie Tygodnia Misyjnego, wspólnota seminaryjna przeżywała comiesięczny dzień skupienia, któremu

przewodniczył ks. dr. Paweł Pietrusiak – rektor Wyższego Seminarium Duchownego w Rzeszowie, który przez 10 lat pracował, jako ojciec duchowny, a później wicerektor w seminarium misyjnym w Ndjamenie (Czad). Ponadto kwietniowy dzień skupienia prowadził ks. Wiesław Szczygieł.

Ważnymi wydarzeniami w ubiegłorocznej drodze duchowej alumnów były ćwiczenia rekolekcyjne. Rekolekcjom jesiennym w dniach 26 września do 3 października 2016 r. przewodniczył ks. Krzysztof Wons SDS, biblista, dyrektor Centrum Formacji Duchowej Salwatorianów w Krakowie, zaś wielkopostnym w dniach 5-10 marca 2010r., ks. prof. dr hab. Dariusz Kotecki, biblista z Torunia.

Od 1 do 7 maja kandydaci do święceń diakonatu odprawiali rekolekcje pod kierownictwem ojca duchownego Marka Wilka. Z kolei rekolekcje przed święceniami kapłańskimi w dniach 8-13 maja, w tym samym miejscu, prowadził ojciec Tomasz Picur. W formację duchową alumnów wpisała się również uroczysta nowenna przed Uroczystością Niepokalanego Poczęcia NMP. Rozważania poprowadził ks. dr Arkadiusz Jasiewicz.

Duchowy wymiar miało także tradycyjne już pielgrzymowanie całej wspólnoty seminaryjnej do Kalwarii Pałacowskiej (3 maja).

5. Formacja intelektualna

Formacji intelektualnej służyły wykłady, konwersatoria, ćwiczenia i lektoraty. Obok przewidzianych programem w roku sprawozdawczym wprowadzono dodatkowe wykłady i ćwiczenia z teologii biblijnej, dogmatyki, liturgiki, muzyki kościelnej i języka polskiego.

Ubogaceniem i poszerzeniem oferty intelektualnej miało służyć zorganizowane 11 listopada sympozjum poświęcone kolejnej rocznicy odzyskania niepodległości, które zarazem zostało dedykowane ks. Tadeuszowi Śliwie w dniu jego 90 urodzin. Referaty wygłosili: ks. prof. dr hab. Zygmunt Zieliński *Niepodległość Polski jako następstwo „wojny narodów” i ponad wiekowych zmagania Polaków w trzech zaborach*, ks. prof. dr hab. Józef Wołczański *Wschodniogalicyski kontekst narodzin II Rzeczypospolitej w 1918 roku* oraz ks. mgr lic. Szczepan Bemben *Udział duchowieństwa diecezji przemyskiej obrządku łacińskiego w dziele odzyskania niepodległości przez Polskę (1914-1918)*.

3 marca w Wyższym Seminarium Duchownym w Przemyślu odbyła się sesja naukowa poświęcona tematyce prawa i sumienia oraz ich wzajemnym relacjom. Pierwszy wykład wygłosił ks. prof. Libero Gerosa, dyrektor Instytutu Prawa Kanonicznego i Prawa Porównawczego Religii na Uniwersytecie w Lugano (Szwajcaria), zatytułowany *Prawo a sumienie obywatela w Europie*. Następnie głos zabrał prof. dr hab. n. med. Bogdan Chazan w przedłożeniu pt. *Prawo a sumienie lekarza*. W drugiej części swój wykład pod tytułem *Sumienie (i) polityka* przedstawił poseł do Europarlamentu Ma-

rek Jurek, były Marszałek Sejmu. Jako ostatni przemawiał ks. prof. dr hab. Piotr Stanisz, prof. KUL, dziekan Wydziału Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, przedstawiając temat *Prawo a sumienie chrześcijanina*.

2 czerwca w 25-lecie obecności św. Jana Pawła II w Przemysłu w auli Instytutu Teologicznego Wyższego Seminarium Duchownego rozpoczęło się sympozjum naukowe poświęcone tej tematyce. Jako pierwszy głos zabrał ks. dr Henryk Borcz, dyrektor Archiwum Archidiecezji obrządku łacińskiego, przedstawiając przebieg wizyty Jana Pawła II w Przemysłu w 1991 r. Następnie ks. mitrat Bogdan Stepan omówił idee przewodnie przemówienia papieskiego wygłoszonego podczas spotkania z wiernymi Kościoła greckokatolickiego. Jako ostatni ks. dr hab. Wacław Siwak przybliżył treść papieskich przemówień wygłoszonych w dniu 2 VI 1991 r. Na zakończenie swoimi wspomnieniami podzielił się ks. prał. Józef Bar, oficjał Sądu Metropolitalnego, który uczestniczył w przygotowaniach papieskiej pielgrzymki.

Dopełnieniem seminaryjnej formacji intelektualnej dla alumnów roku VI była obrona 12 prac magisterskich przeprowadzona 10 lutego 2016 r. Komisji egzaminacyjnej przewodniczył ks. dr hab. Jan Dzedzic. Prodziekan Wydziału Teologicznego Papieskiego Uniwersytetu Jana Pawła II w Krakowie.

6. Formacja duszpasterska

W ramach formacji w seminarium alumni podejmują pewne zadania duszpasterskie po to, aby już doświadczyć radości pracy na niwie Pańskiej oraz zdobywać potrzebne w przyszłej kapłańskiej pracy umiejętności. Służyć miały temu przede wszystkim wykłady i ćwiczenia z zakresu przedmiotów pastoralnych. W roku sprawozdawczym praktyki duszpasterskie były prowadzone w trakcie studiów i w czasie wakacji w rodzinnych parafiach alumnów. Obejmowały one ćwiczenia z katechetyki, homiletyki, liturgiki oraz duszpasterstwa ogólnego. Okazją do zdobywania doświadczenia duszpasterskiego był udział w różnego rodzaju rekolekcjach, pielgrzymkach, spotkaniach duszpasterskich uczestnictwo w ŚDM na szczeblu diecezjalnym jak i w Krakowie.

Alumni po II roku studiów realizowali praktykę wakacyjną w zakładzie opieki dla osób starszych w Przemysłu. Z kolei kończący kurs III, uczestniczyli w prowadzeniu wakacyjnych rekolekcji Ruchu Światło-Życie, zaś alumni po roku IV włączyli się w rekolekcje organizowane przez Ruch Apostolstwa Młodzieży i Caritas oraz pracowali w Muzeum Archidiecezjalnym. Diakoni przez tydzień posługiwali w domu opieki nad dziećmi w Brzozowie, w domu księży emerytów „*Emaus*” w Korczynie oraz w Domu Pomocy Społecznej w Krośnie. Cześć kleryków wyruszyło na pielgrzymi szlak, wędrując na Jasną Górę. Pozostali ze swych rodzinnych parafii

udali się do Kalwarii Paławskiej, zaprawiając się w ten sposób w duszpasterstwie pielgrzymkowym. Praktycznemu przygotowaniu do duszpasterstwa służyła działalność czternastu agend seminaryjnej „Caritas”:

- Zakład Opieki Leczniczej na Bakończycach,
- Hospicjum „Paliu” (ul. Rogozińskiego),
- Dom Pomocy Społecznej (ul. Rogozińskiego),
- Dom Pomocy Społecznej (Lipowica),
- Ośrodek Rehabilitacyjno-Wychowawczy (ul. Wyb. Jana Pawła II),
- Ośrodek Szkolno-Wychowawczy (ul. Basztowa),
- Oratorium ss. Michalitek (ul. Basztowa),
- Świetlica „Wzrastanie”,
- Świetlica „Przystań”,
- Dom dziecka „Nasza Chata”,
- Przedszkole ss. Felicjanek,
- Wspólnota „Wiara-Światło” (Caritas),
- Duszpasterstwo głuchoniemych,
- Duszpasterstwo dzieci autystycznych (św. Brata Alberta).

Ważną dziedziną praktyk duszpasterskich podejmowanych przez alumnów seminarium była praktyka homiletyczna. Aby stać się dobrymi sługami słowa alumni podejmowali praktykę homiletyczną na falach radia „Fara”. Materialnym świadectwem formacji duszpasterskiej w zakresie głoszenia homilii jest wydawana co roku pod redakcją ks. prof. Jana Twardego seria wielkopostnych kazań pasyjnych, w tym roku wydane pod tytułem *Czas miłosierdzia Bożego*.

W seminarium istnieje Apostolat Powołaniowy „Wieczernik”, uczestniczący w szeroko rozumianym duszpasterstwie powołaniowym. W roku sprawozdawczym w seminarium zorganizowano sześć trzydniowych serii spotkań dla młodzieży męskiej nazywanych „szkołą modlitwy”. W każdej z serii brało udział kilkunastu uczestników. W roku sprawozdawczym zorganizowano 5 spotkań w ramach „szkoły modlitwy”, w której uczestniczyło zwykle kilkanaście osób:

- 23-25 października 2015 r., stopień pierwszy, uczestników 28;
- 6-8 listopada 2015 r., szkoła lektora, uczestników 20;
- 11-13 grudnia 2015 r., stopień drugi, uczestników 28;
- 8-10 stycznia 2016, stopień trzeci, uczestników 14;
- 11-13 marca 2016 r., stopień czwarty, uczestników 17.

Ponadto w seminarium zorganizowano w dniu 24 października 2016 roku pielgrzymkę członków dzieła Pomocy Powołaniom. Cztery razy w roku alumni podejmowali również promocję Dzieła Pomocy Powołaniom zwłaszcza w czasie wyjazdów na tzw. „niedziele seminaryjne”. W ramach tych spotkań organizuje się spotkania z członkami Dzieła oraz wręcza się im okolicznościowe przygotowane przez seminarium pamiątki.

Formacji pastoralnej mają służyć także działające w seminarium wspólnoty ruchów i stowarzyszeń religijnych. Alumni zwykle włączyli się do tych wspólnot jeszcze przed wstąpieniem do seminarium. Działalność tych wspólnot w seminarium jest świadectwem aktywnego uczestnictwa w życiu Kościoła lokalnego. Spotkania tych wspólnot są otwarte dla wszystkich alumnów i przez nich prowadzone. Odbywają się z różną częstotliwością w miarę możliwości, jakie daje ogólna droga formacji seminaryjnej. Należy tu wymienić wspólnoty: Koło Misyjne, Krucjatę Wyzwolenia Człowieka, Ruch Focolare, Rycerstwo Niepokalanej, Ruch Światło-Życie i Odnowę w Duchu Świętym, Bractwo Ratowania Dusz oraz Klerycki Krąg Harcerski.

Duszpasterski wymiar miał o kilka spotkań z zaproszonymi gośćmi. W ramach tych spotkań alumni mieli możliwość zapoznania się z aktualnym stanem duszpasterstwa prowadzonym nie tylko w Polsce, ale także na świecie, po to aby lepiej zrozumieć a potem odpowiedzialnie włączyć się w misję pasterską Kościoła.

Ponadto 15 października w naszym Seminarium miały miejsce warsztaty medialne prowadzone przez dziennikarzy i redaktorów Radia Maryja i Telewizji Trwam. W warsztatach brała udział młodzież ze szkół całej archidiecezji oraz alumni. Na warsztaty złożyły się: wykład poprowadzony przez o. redaktora Marcina Krupę CSsR i Bartłomieja Nowakowskiego, wykładowcę w Wyższej Szkole Kultury Społecznej i Medialnej w Toruniu oraz ćwiczenia praktyczne w trzech grupach: telewizyjnej, radiowej i dziennikarsko-prasowej.

7 listopada seminarium gościło przedstawicieli Apostolatu Maryjnego, Księża Misjonarzy św. Wincentego a Paulo – ks. Tadeusza Lubelskiego CM i ks. Jerzego Basaja CM, którzy wygłosili konferencję na temat Cudownego Medalika.

26 listopada gościem naszego Seminarium był ks. Wojciech Pelc, misjonarz pochodzący z Brzozowa, który przez 28 lat pracował w Paragwaju. Podczas spotkania zapoznał nas z kulturą i rzeczywistością misyjną krajów Ameryki Południowej.

8 stycznia oraz 19 lutego w auli Instytutu gościliśmy przedstawicieli Drogi Neokatechumenalnej, którzy dzielili się z nami swoim doświadczeniem spotkania z Chrystusem w neokatechumenacie.

16 marca Seminarium gościło pana Jacka Kotulę – działacza pro-life, który dzieląc się świadectwem swojego życia oraz starań o ochronę życia poczętego, zapoznał nas z działalnością ruchów antyaborcyjnych oraz wskazał konkretne przykłady działań związanych z ratowaniem dzieci nienarodzonych.

21 kwietnia alumni uczestniczyli w kursie pierwszej pomocy. Jednym z elementów kursu było przygotowanie do udziału w Światowych Dniach Młodzieży. Kurs przeprowadzili ratownicy z Wojewódzkiego Szpitala im. św. o. Pio w Przemyślu.

11 czerwca w liturgiczne wspomnienie św. Barnaby, apostoła i jednego z pierwszych misjonarzy, w naszej wspólnocie gościliśmy kapłanów: ks. Wojciecha Baciora i ks. Łukasza Hołuba – obecnie pracujących na misjach w Ekwadorze.

7. Sprawy gospodarcze

W minionym roku w Wyższym Seminarium Duchownym wykonano następujące prace:

1. Wymieniono 100 okien w Instytucie Teologicznym.
2. Zmodernizowano sprzęt komputerowy.
3. Wyposażono dwie sale wykładowe w sprzęt audiowizualny.
4. Wybudowano szyb windy.
5. Wymieniono 41 rur spustowych z dachu Seminarium.
6. Odmalowano zakłady naukowe, pomieszczenia przy sali gimnastycznej i pod sceną auli.
7. Odmalowano dwa mieszkania księży profesorów.
8. Przeprowadzono gruntowny remont Sali misyjnej.
9. Wymieniono w kuchni kocioł warzelny.
10. Wykonano wjazd na gospodarstwie.
11. Wszelkie usterki i awarie usuwane były na bieżąco.

8. Posługi i święcenia

Największą radością seminaryjnej wspólnoty były wydarzenia związane z przyjmowaniem przez alumnów posług i święceń. W szatę duchową zostało przyobleczone 6 alumnów (7 grudnia 2015 r.). Do grona kandydatów do święceń zostało wprowadzonych przez ks. bpa Adama Szala 18 alumnów (8 listopada 2015 r.). Do posługi lektora ks. bp Stanisław Jamrozek promował 6 alumnów, a akolitami ustanowił 18 alumnów. Święcenia diakonatu dnia 8 maja 2016 roku r. w Radymnie (abp Adam Szal) Pruchniku (abp Józef Michalik) i Krośnie, parafia pw. św. Wojciecha (bp Stanisław Jamrozek) przyjęło 16 alumnów. 14 maja na prezbiterów ks. abp Adam Szal wyświęcił 12 diakonów.

Omnia ad maiorem Dei gloriam

Przemyśl, dnia 23 września 2016 roku.

Aneks: Wykaz publikacji pracowników naukowych przemyskiego Seminarium w roku akademickim 2015-2016

ks. dr Henryk Borcz

Artykuły:

1. *Od konfraterni do hospicjum. Bractwo żebrackie w Krośnie w okresie staropolskim (XVI-XVIII wieku)*, w: *Super omnia veritas. Księga dedykowana Księdzu Profesorowi Tadeuszowi Śliwie w 90. rocznicę urodzin i 50-lecie pracy naukowej*, red. J. Wołczański, Lwów-Kraków 2015, s. 129-150.
2. *Początki parafii pod wezwaniem Podwyższenia Krzyża Świętego i św. Mikołaja Biskupa w Majdanie Sieniawskim (Dobropolu) w okresie staropolskim (1714-1772)*, „Premisla Christiana” t. 16 (2014/2015), s. 259-281.

Recenzje wydawnicze:

1. Recenzja wydawnicza dla Instytutu Pamięci Narodowej w Rzeszowie: Brożyniak A., *Zarys dziejów Dylągowej w latach 1939-1947*, Rzeszów 2015 (IPN O/Rzeszów).

Ks. prof. dr hab. K. Belch

Książka:

1. *Na Jakubowej Drodze. Modlitewnik Pielgrzyma*, Wydawnictwo Archidiecezji Przemyskiej, Przemyśl 2016, ss. 283.

Artykuł naukowy:

1. *Spółeczny wymiar nowej ewangelizacji w świetle adhortacji papieża Franciszka „Evangelii gaudium”*, „Premisla Christiana”, t. 16 (2014/2015), s. 361-379.

Publikacje duszpasterskie (popularno-naukowe, popularne, informacyjne):

1. Dziewięć artykułów o Drodze św. Jakuba Apostoła: *Niedzielne pielgrzymowanie*, „Niedziela Przemyska”, 2016, nr 15, 17, 22, 25, 29, 31, 33, 36, 40.
2. Pięć artykułów na tematy związane z duszpasterstwem specjalnym, „Niedziela Przemyska” 2016, nr 11, 16, 21, 23, 39.

Recenzje:

1. *Raport o stanie wiary w Polsce. Przewodniczący Episkopatu Polski Arcybiskup Józef Michalik w rozmowie z Grzegorzem Górnym i Tomaszem P. Terlikowskim*, Polskie Wydawnictwo Encyklopedyczne, Radom 2011, ss. 220, „Premisla Christiana”, t. 16 (2014/2015), s. 532-538.
2. *Abp Józef Michalik, Wokół Roku Wiary*, Biblioteka „Niedzieli”, t. 296, Częstochowa 2012, ss. 117, „Premisla Christiana”, t. XVI (2015), s. 539-542.
3. *Magdalena Pokrzywa, Sławomir Wilk (red.), Wykluczenie społeczne. Diagnoza, wymiary i kierunki działań*, Wydawca Uniwersytet Rzeszow-

- ski, Rzeszów 2013, ss. 447, „Premislia Christiana”, t. 16 (2014/2015), s. 543-545.
4. Janusz Mariański, *Przemiany moralności polskich maturzystów w latach 1994-2009. Studium socjologiczne*, Wydawnictwo KUL, Lublin 2011, ss. 576, „Premislia Christiana”, t. 16 (2014/2015), s. 547-549.
 5. Janusz Mariański, *Katolicyzm polski – ciągłość i zmiana. Studium socjologiczne*, Wydawnictwo WAM, Kraków 2011, ss. 442, „Premislia Christiana”, t. 16 (2014/2015), s. 551-553.

Ks. dr hab. Stanisław Hareźga

Artykuły naukowe:

1. *Wizja duszpasterstwa biblijnego w Polsce w twórczości ks. prof. Józefa Kudasiewicza*, w: *Głoszenie odpuszczenia grzechów w imię Jezusa* (Łk 24,47), red. K. Mielcarek, Lublin 2015, s. 195-204.
2. *Życie tajemnicą Jezusowego Serca (Mt 11,25-30)*, w: *Super omnia veritas. Księga dedykowana Księdzu Profesorowi Tadeuszowi Śliwie w 90. rocznicę urodzin i 50-lecie pracy naukowej*, red. J. Wołczański, Lwów-Kraków 2015, s. 318-327.
3. *Wiara w Jezusa Syna Bożego według Mt 14,22-33*, „Premislia Christiana” t. 16 (2014/2015), s. 251-257.
4. *Jezus Chrystus „wielką tajemnicą pobożności” (1 Tm 3,16)*, w: *Scripturae Lumen 7*, Tarnów 2015, s. 229-238.

Artykuły popularno-naukowe:

1. *Ufne posłuszeństwo Bogu*, w: *Sztuka modlitwy. Życie duchowe w praktyce*, red. J. Augustyn, Kraków 2015, s. 75-79.
2. *Adoracja Najświętszego Sakramentu*, w: tamże, s. 167-171.
3. *Etapy lektury Biblii*, w: tamże, s. 349-353.
4. *Nowe życie w Chrystusie, cz. I: Świadomość chrześcijańskiej nowości*, „Msza Święta” 72 (2016), nr 4, s. 10-12.
5. *Nowe życie w Chrystusie, cz. II: Obmycie z grzechu i inne życie*, „Msza Święta” 72 (2016), nr 5, s. 7-9.
6. *Nowe życie w Chrystusie, cz. III: Logika życia paschalnego*, „Msza Święta” 72 (2016), nr 6, s. 6-8.
7. *Nowe życie w Chrystusie, cz. IV: Ukazywanie Bożej sprawiedliwości*, „Msza Święta” 72 (2016), nr 9, s. 5-8.
8. *Spotkania ze Zmartwychwstałym*, „Życie Duchowe” 86/2016, s. 33-42.

Recenzje:

1. *Tomasz Siemieniec, Rola „Zasiadającego na tronie” w dziejach świata i ludzi. Studium z teologii Apokalipsy św. Jana* (Biblioteka Kieleckich Studiów Teologicznych 2, Kielce: Wydawnictwo Jedność 2012, ss. 374 [rec.], „Premislia Christiana” t.16 (2014/2105), s. 555-557.
2. *Stanisław Wronka, Jak drzewo zasadzone nad płynącą wodą (Ps 1,3). Antropologiczny wymiar metafory drzewa w Biblii*, Kraków: Uniwersytet

Papieski Jana Pawła II w Krakowie, Wydawnictwo Naukowe 2013, ss. 293 [rec.], Tamże, s. 559-561.

Inne:

1. *Słowa o Słowie na każdą niedzielę*, „Posłaniec św. Antoniego z Padwy” 2/2016 marzec-kwiecień, s. 55-57.
2. *Dar Chrystusa zmartwychwstałego*, „Niedziela Przemyska” z dn. 10 IV 2016 nr 15 (1150), s. I, VIII.

Ks. dr Marcin Kapłon

Książki:

1. *Diecezja przemyska w latach 1944–1964*, Rzeszów – Przemysł, ss. 712.

Artykuły:

1. *Działalność charytatywna w diecezji przemyskiej prowadzona przez Kościół w latach 1944-1964*, w: *Wiara czynna w miłości. Księga pamiątkowa z okazji 25-lecia wznowienia działalności Caritas Archidiecezji Przemyskiej*, red. W. Burda, A. Janiec, W. Siwak, Przemysł 2015, s. 151-176.
2. *Zarys historii katechezy w Polsce po II wojnie światowej na przykładzie Parafii pw. Bożego Ciała w Jarosławiu*, „Biuletyn katechetyczny” Przemysł 2016 nr 18, s. 101 – 124.
3. *Ks. Franciszek Pelczar i jego wkład w koronację obrazu Matki Bożej Pocieszenia w Jodłówce*, w: *Jodłowska Królowa. W czterdziestą rocznicę koronacji wizerunku Matki Bożej Pocieszenia w Jodłówce (1975 - 2015)*, red. W. Siwak, Jodłówka-Przemysł 2015, s. 87-104.
4. *Działalność charytatywna rzymskokatolickiego duchowieństwa diecezjalnego i zakonów na obszarze dekanatów przemyskich (miejskiego i zamiejskiego) w czasie II wojny światowej*, w: *Super omnia veritas. Księga dedykowana ks. prof. Tadeuszowi Śliwie w 90. Rocznice urodzin i 50 – lecie pracy naukowej*, red. J. Wołczański, Lwów-Kraków 2015, s. 347-372.

Ks. dr Norbert Podhorecki

Tłumaczenie:

1. Paul Josef Kardynał Cordes, „*Komunia duchowa*” uwolniona od patyny wieków, tłum. i przypisy ks. N. Podhorecki, Przemysł: Wydawnictwo Archidiecezji Przemyskiej 2015, ss. 46.

Artykuły naukowe:

1. *Jezus Chrystus – Odkupiciel człowieka – najdoskonalszym objawieniem Bożego Miłosierdzia*, w: W. Burda, M. Dec, W. Siwak (red.), *Oblicza miłosierdzia. Materiały formacyjne na Jubileuszowy Rok Miłosierdzia 2015/2016*, Warszawa-Przemysł 2015, s. 29-47. Opublikowane także w: „Zwiastowanie” 24 (2015), nr 4, s. 317-335.

2. *Bezwzględna wierność prawdzie koniecznym warunkiem zachowania trwałego pokoju w świetle nauczania papieży epoki posoborowej*, „Premisla Christiana” t. 16 (2014/2015), s. 297-314.

ks. dr hab. Wacław Siwak

Książki – redakcje:

1. *Jubileusz 25-lecia wznowienia działalności Caritas Archidiecezji Przemyskiej 1990 – 2015. Biuletyn okolicznościowy*, red. W. Burda, W. Siwak, Przemyśl: Wydawnictwo Archidiecezji Przemyskiej, 2015, ss. 16.

Artykuły naukowe:

1. *Theotókos jako prototyp ikony maryjnej*, w: *Ikona maryjna w życiu Kościoła. Sympozjum Polskiego Towarzystwa Mariologicznego. Spotkanie Kustosów Sanktuariów Polskich Częstochowa, 10-12 września 2014*, red. D. Klauza, K. Stawecka, Częstochowa: Polskie Towarzystwo Mariologiczne, 2015, s. 9-26 [Ilustracje, projekcja wizualna, s. 139-140].
2. *Cudowny obraz Matki Boskiej z boreckiego sanktuarium w historycznej, ikonograficznej i teologicznej perspektywie*, w: *Super Omnia Veritas. Księga dedykowana Księdzu Profesorowi Tadeuszowi Śliwie w 90. rocznicę urodzin i 50-lecie pracy naukowej*, red. J. Wołczański, Lwów-Kraków: Wydawnictwo Bł. Jakuba Strzemię Archidiecezji Lwowskiej Ob. Łac., 2015, s. 608-630.
3. *Współczesne koronacje papieskie maryjnych wizerunków w obecnych granicach Archidiecezji Przemyskiej*, „Premisla Christiana” t. 16 (2014/2015), s. 283-296.
4. *Wizerunek Łaskawej Matki Bożej Hyżneńskiej w historycznej, ikonograficznej i teologicznej perspektywie*, w: *Sztuka sakralna pogranicza, t. 2: Materiały z konferencji naukowej II Międzynarodowego Festiwalu Sztuki Sakralnej Pogranicza, Przemyśl 11-12. 10. 2013*, red. Z. Bator, M. Trojanowska, Przemyśl: Towarzystwo Miłośników Sztuki Sakralnej, 2016, s. 17-39.

Artykuły popularno-naukowe, konferencje:

1. *Uzdrawiający sakrament miłosierdzia*, w: *Oblicza Miłosierdzia. Materiały formacyjne na Jubileuszowy Rok Miłosierdzia 2015/2015*, red. W. Burda, M. Dec, W. Siwak, Warszawa-Przemyśl: Fundacja Pro Caritate, 2015, s. 113-123; toż: w: *Błogosławieni miłosierni. 36 Przemyska Archidiecezjalna Piesza Pielgrzymka na Jasną Górę. Materiały duszpasterskie*, Przemyśl 2015, s. 94-97.
2. *Eucharystia – pokarm miłosierdzia*, w: *Oblicza Miłosierdzia. Materiały formacyjne na Jubileuszowy Rok Miłosierdzia 2015/2015*, red. W. Burda, M. Dec, W. Siwak, Warszawa-Przemyśl: Fundacja Pro Caritate, 2015, s. 131-133; toż: w: *Błogosławieni miłosierni. 36 Przemyska Ar-*

- chidiecezjalna Piesza Pielgrzymka na Jasną Górę. Materiały duszpasterskie*, Przemysł 2015, s. 147-158.
3. *W niezachwianej ufności w Bożą Miłość. O kulcie Bożego Miłosierdzia wg św. Siostry Faustyny*, w: *Oblicza Miłosierdzia. Materiały formacyjne na Jubileuszowy Rok Miłosierdzia 2015/2015*, red. W. Burda, M. Dec, W. Siwak, Warszawa-Przemysł: Fundacja Pro Caritate, 2015, s. 135-142.
 4. *Miłosierdzia dostąpi, kto miłosiernym był...* Bł. ks. Jan Balicki – świadek miłosierdzia, w: *Oblicza Miłosierdzia. Materiały formacyjne na Jubileuszowy Rok Miłosierdzia 2015/2015*, red. W. Burda, M. Dec, W. Siwak, Warszawa-Przemysł: Fundacja Pro Caritate, 2015, s. 259-268.
 5. *Jezus cierpiał za mnie... Nabożeństwo Wielkopostne (Droga Krzyżowa)*, w: *Oblicza Miłosierdzia. Materiały formacyjne na Jubileuszowy Rok Miłosierdzia 2015/2015*, red. W. Burda, M. Dec, W. Siwak, Warszawa-Przemysł: Fundacja Pro Caritate, 2015, s. 279-287.
 6. *Sztuka - dziedzictwem wiary*, w: *Sztuka sakralna pogranicza, t. 2: Materiały z konferencji naukowej II Międzynarodowego Festiwalu Sztuki Sakralnej Pogranicza, Przemysł 11-12. 10. 2013*, red. Z. Bator, M. Trojanowska, Przemysł: Towarzystwo Miłośników Sztuki Sakralnej, 2016, s. 9-13.
 7. *Jodłowski srebrny jubileusz*, „Niedziela przemyska” (2016) nr 26, s. IV-V.

Ks prof. dr hab. Jan Twardy

Artykuły:

1. *Akcentowanie teologii Eucharystii w głoszeniu kazań pasyjnych*, w: *Czas miłosierdzia Bożego. Kazania pasyjne*. Biblioteka Pomocy Kaznodziej-skiej t. XXVI, red. Jan Twardy, Przemysł 2016, s. 13-31.
2. *Błędy w kaznodziej-skiej komunikacji wokallyno-werbalnej*, w: *Super omnia veritas. Księga dedykowana ks. prof. Tadeuszowi Śliwie w 90. Rocznicę urodzin i 50-lecie pracy naukowej*, red J. Wołczański, Lwów-Kraków 2015, s. 639-651.
3. *Czym homilia nie jest – błędy w jej głoszeniu*, „Roczniki Teologiczne” 62(2015) z. 12, s. 47-62.
4. *Homileci o polityce na ambonie*, w: *Polityka na ambonie*, red. W. Przy-czyna, L. Szewczyk, Kraków 2015, s. 218-223.
5. *Kazania pasyjne w Roku Miłosierdzia*, w: *Czas miłosierdzia Bożego. Kazania pasyjne*. Biblioteka Pomocy Kaznodziej-skich t. XXVI, red. Jan Twardy, Przemysł 2016, s. 5-11.
6. *Lekcjonarz mszalny podstawą kaznodziej-skiej interpretacji problemów moralno-politycznych*, ŚSHT 48(2015), nr 2 s. 288-404.

Recenzje:

1. *O. Mirosław Chmielewski CSsR, Katechetyczno-homiletyczna działalność o. Henryka Pagiewskiego (1930-2000)*, Wydawnictwo HOMO DEI

Kraków 2008, ss. 449. „Homo Dei” (2015) nr 1, s. 231-233. Także w: „Premisla Christiana” t. 16 (2014/2015), Przemyśl 2015, s. 563-565.

2. *Seria wydawnicza: Kazania w kulturze polskiej. Edycja Kolekcji Tematycznych. Red. Ks. Kazimierz Panuś. T. 1-3 (t. 1: kazania maryjne, ss. 656; t. 2: kazania funeralne, ss. 597; t. 3: Kazania pasyjne, ss. 597). Kraków: Wydawnictwo UNUM 2014, „Roczniki Teologiczne” t. 62 (2015), nr 12, s. 246-252.*

Wydanie zbiorowe:

1. *Czas miłosierdzia Bożego. Kazania pasyjne. Biblioteka Pomocy Kaznodziejskich t. XXVI, red. Jan Twardy, Przemyśl 2016, ss.127.*

Popularne:

1. *Chwała Trójcy Świętej za dar kapłaństwa, „Kurier Błażowski”, 2016 styczeń/luty, s. 12.*

Ks. prof. dr hab. Marian Wolicki

Książki:

1. *Podstawy psychoterapii, Wydawnictwo Diecezjalne i Księgarnia w Sandomierzu, Przemyśl- Sandomierz 2015.*

Artykuły:

1. *Komunikacja interpersonalna w małżeństwie i rodzinie: zarys problematyki, „Społeczeństwo i rodzina” 2014 (2) nr 39, s. 10-24.*
2. *Rola wartości postawy w życiu człowieka cierpiącego, w: Super omnia veritas. Księga dedykowana Księdzu Profesorowi Tadeuszowi Śliwie w 90. rocznicę urodzin i 50-lecie pracy naukowej, pod red. ks. J. Wołczańskiego przy współpracy ks. St. Nabywańca i bpa A. Szala, Wydawnictwo Bł. Jakuba Strzemię archidiecezji Lwowskiej ob. łac., Lwów-Kraków 2015, s. 691-700.*
3. *„Błogosławieni miłosierni, albowiem oni miłosierdzia dostąpią”, w: Oblicza miłosierdzia. Materiały formacyjne na Jubileuszowy Rok Miłosierdzia 2015/2016, red. W. Burda, M. Dec, W. Siwak, Wydawnictwo Fundacja Pro Caritate”, Warszawa-Przemyśl 2015, s. 87-92.*
4. *Etyka relacji międzyosobowych, „Premisla Christiana” t. 16 (2014/2015), s. 467-475.*
5. *Identyfikacja z płcią i rolą z nią związaną a ideologia gender, w: Płeć i gender w perspektywie psychologii pastoralnej. „Edukacja. Teologia i dialog”, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Wydział Teologiczny, t. 11, 2015, s. 79-86.*
6. *Wspomnienie o śp. Marianie Hartmannie, w: E. Hartmann, Po drugiej stronie światła, Wydawnictwo Księży Sercanów, Kraków 2016, s. 91-92.*